

LINNAS VAJALIK

Linna leht

kolmapäev 7. september 2005

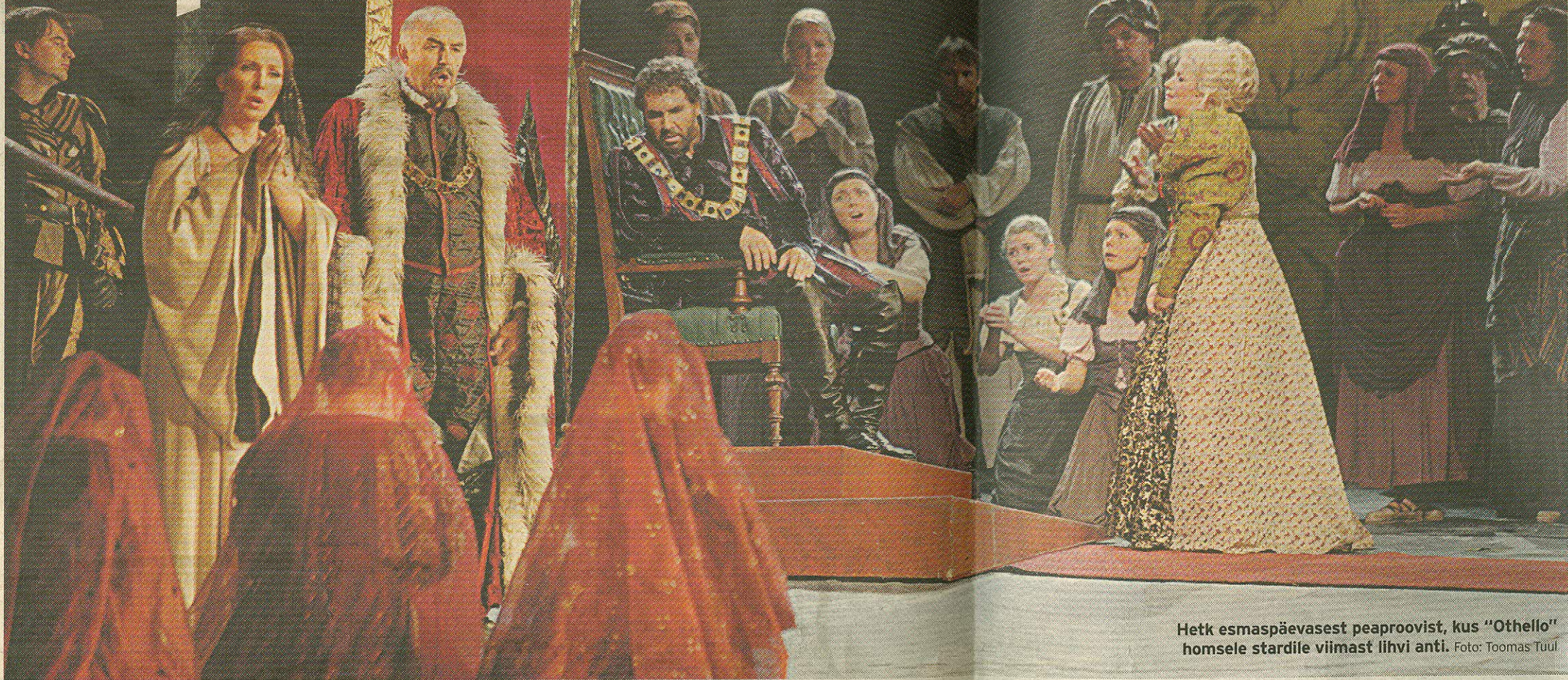
nr 148 (369)

Othello tulevad...

Ooper sünnib tennisehallis

Hetk esmaspäevasest peaproovist, kus "Othello" homsele stardile viimast lihvi anti. Foto: Toomas Tuul

Lavastaja Ralf Långbacka: mina isiklikult ei tea ühtegi põhjust, miks keegi ei peaks "Othellot" vaatama tulema!

■ ESIETENDUS

Samal ajal kui vana hea Estonia näeb remondi töttu välja kui pärast suurt pauku, antakse Haabersti uues tennisehallis viimast lihvi rahvusoperi algava hooaja suurprojektile "Othello". Linnaleht käis uurimas, kuidas tegijail närv vastu peab.

Nädal enne esietendust istub lavastaja Ralf Långbacka rahvusoperi Estonia nõukogu esimehe kabinetis ja näib üsna reibas. Kuigi spordikeskuse esinemispaika on ta tolleks hetkeks näinud vaid korra ja just selgus, et proovidega pärast lõunat edasi minna ei saa, sest tenor pingutas eelmisel õhtul hääleharjutustega üle.

Muresid on muidki. "Kui on neli Desdemonat ja kolm Jagot ning neile kõigile peab proove korraldama, siis on see tõeline pusle kokkupanek," ütleb Långbacka. Liiatigi on pooled Desdemonad ja üks

Jago veel ka välismaised, s.t külalisesinejad.

"Kui üks Desdemona laulab vaid ühe Othello, pole ju mingit mõtet panna teda harjutama mõne teise Othello, toob lavastaja näite. Veel keerulisemaks teeb asja seegi, et Estonia ei ole Ralf Långbackale koduteater. Seda viimast Långbackal hetkel polegi. "Olen pensionil," naerab mees, kes on töötanud Soomes lavastaja ja teatrijuhina 47 aastat ning oma töö eest akadeemiku aunimetuse pälvinud.

Tallinna "Othello" ei ole talle

esimene. Läänud hooajal lavastas ta Tampere sama asja ning ka Tallinna "Othello" jõuab lavale koostöös Tampere Ooperiga. Långbacka ütleb muheldes, et lavapilt on mõlemas põhimõtteliselt sama, aga kõik, mis lava ümber, ja need, kes lava peal, on Tallinnas võrreldes Soomega midagi hoopis muud.

Elu pole nii mustvalge

Ralf Långbacka "Othello" on selline nagu Shakespeare selle kirjutas ja millele Verdi muusika lõi. "Ma ei ole teinud seda, mis praegusel ajal nii moes on – tõstnud tegevuse mingisse teise aega ja ruumi. Tegu ei ole ÜRO vägedega ja Othello ei ole ÜRO mustanahaline peasekretär, kes on abielus valge naisega. See lugu jutustab asjust Küprosel 15. sajandi lõpus. Tegu on ajaloolise ooperiga. See on mi-

nu üks põhimõte. Teiseks. Olen näinud mitmeid "Othello" lavastusi ja minu jaoks on alati olnud probleemiks, et nendes on kõik nii mustvalge: Jago on paha, Othello on loll ja Desdemonat on lammas. Aga see ei ole ju huvitav! Palju huvitavam on proovida leida iga isiksuse ja suhte vastuolusid. Võtame või Jago. Ta on ju tegelikult väga aus ja hea mees sinnamaani, kui ta kõrvale jäetakse ja temast kaptenit ei saa. Siis alles otsustab ta kätte maksta. Või siis Othello. Suur ja võimas kindral, aga sisemiselt eba-kindel ja sestap on teda kerge panna Cassio lugu uskuma," toob Långbacka välja oma "Othello" põhimõtted.

Igale vaatajale midagi

"Eks vaatajaid on igasuguseid. Kindlasti on neid, kes saavad aru. Ja neid, kes ei saa. Lähtun oma la-

vastuses sellest, et keegi ei suuda näha kõike, mida näidata tahan. Ja üritan teha asja nii mitmeplaaniliseks, et midagi leiab nii esimesel kordal ooperisse tulija kui ka see, kes on varem juba mitut "Othello" näinud," võtab Långbacka kokku.

Näitlejatega on lavastaja rahul. Nende valimisel tal võõras teatris sõnaõigust ei ole: "Kes iganes valib, lähtub sellest, et laulja oma hääle poolest rolli sobiks. Alles seejärel tuleb isikuna ja siis partneritega sobimine. Ega ma enamikku neist lauljast varem tundnudki. Välja arvatud Sergei Nayda, kes laulis ka Tampere, ja Mati Turi. Ja Aleksandr Mihhailov, kellel oli Tampere väike osa. Aga põhimõtteliselt, kui lavastan ooperit näiteks Soome Rahvusoperis, tahan lauljate valikul küll alati oma sõna sekka öelda."